

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

Til deg som har fått innvilget refleksjonsperiode

Du kan be din advokat eller andre som du har tillit til, om å forklare deg innholdet i dette skrivet.

Hva er refleksjonsperiode?

Du har fått innvilget refleksjonsperiode. Det er en 6 måneders arbeids- eller oppholdstillatelse. Refleksjonsperiode er gitt deg fordi du er identifisert som et mulig offer for menneskehandel for å legge til rette for at du skal få nødvendig bistand og beskyttelse.

Tillatelsen gir **ikke** grunnlag for fornyelse, bosettingstillatelse eller familieinnvandring. Tillatelsen er kun gyldig i Norge, og den kan

ikke brukes som grunnlag for reise til eller opphold i andre land. Det å reise ut av Norge under refleksjonsperioden vil bli ansett som et brudd på vilkårene knyttet til tillatelsen. Hvis du har behov for å reise ut av landet, må du i forkant søke om en tillatelse om retur til Norge. Hvis du reiser ut uten en slik tillatelse, vil du kunne få problemer ved en eventuell retur til Norge.

For deg som er under 18 år

Er du under 18 år har du i hovedsak samme rettigheter som alle barn og ungdommer i Norge har. Barneverntjenesten i kommunen har et ansvar for alle barn som oppholder seg i kommunen. Barnevernet har ansvar for å følge opp mindreårige som er identifisert som mulige ofre for menneskehandel sammen med andre etater og tjenester. I samarbeid med politiet, skal barnevernet iverksette tiltak for å beskytte deg på best mulig måte.

Hvis du er i Norge uten foreldre, vil du få oppnevnt en verge/hjelpeverge som skal hjelpe deg med å ivareta dine interesser.

Overformyndert oppnevner vergen. Du har også rett til advokat.

Du har rett til grunnskoleopplæring hvis det er sannsynlig at du skal være i Norge mer enn tre måneder. Plikten til grunnskoleopplæring inntreer når oppholdet ditt i Norge har vart i mer enn tre måneder. Hvis du har fullført grunnskole eller tilsvarende opplæring, kan du søke om rett til tre års videregående opplæring. Du har også rett til nødvendig helsehjelp.

For øvrig har du i hovedsak de samme rettigheter og plikter som voksne som har fått innvilget refleksjonsperiode

Under refleksjonsperioden har du noen rettigheter

Alle som er innvilget refleksjonsperiode i Norge har rett til bistand og beskyttelse fra norske myndigheter. Hva bistanden og beskyttelsen konkret består av vil avhenge av hvilke tiltak akkurat du har behov for, og hva som finnes av tilbud i den kommunen du oppholder deg.

Advokat

Du har rett til fri rettshjelp – det vil si gratis advokat i minimum 3 timer for å vurdere anmeldelse og andre viktige juridiske forhold.

Hvis du leverer anmeldelse om menneskehandel til politiet, har du rett til gratis advokat i all din kontakt med politiet – fra du anmelder til straffesaken er ferdig behandlet av politi og påtalemyndighet.

Trygg bolig

Du har rett til en bolig som i størst mulig grad er tilpasset dine behov. Bolig kan tilbys deg i form av opphold på et krisesenter, eller ved en institusjon eller leilighet i regi av kommunen du oppholder deg i. Hvis du er i en akutt nødsituasjon og ikke kan bo på krisesenter, kan sosialtjenesten/NAV i en midlertidig periode tilby deg rom i pensjonat, hotell eller på hospits inntil man får på plass en mer permanent og tilpasset boløsning.

Penger til livsopphold

Refleksjonsperiode gir deg lovlig opphold i Norge og du har derfor rettigheter etter lov om sosiale tjenester (sosialtjenesteloven).

Bestemte vilkår må være oppfylt for at du skal kunne ha rett til økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. Også du som er i refleksjonsperiode må fylle disse vilkårene for rett til hjelp. Økonomisk stønad (sosialhjelp) etter sosialtjenesteloven skal sikre at alle har tilstrekkelige midler til livsopphold. Sosialhjelp skal være en subsidiær ytelse. Dette betyr at du først må utnytte alle andre muligheter, for eksempel gjennom arbeid, trygd, arv eller bankinnskudd. Når du har utnyttet alle aktuelle muligheter fullt ut, men disse ikke strekker til, har du krav på økonomisk stønad til livsopphold.

Økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven er en skjønnsmessig ytelse, og loven har ingen bestemmelser om akkurat hvor mye penger du skal få. Alle søkere har krav på en individuell vurdering av sitt behov for hjelp.

Nødvendig helsehjelp

Alle som oppholder seg i Norge har rett til øyeblikkelig helsehjelp når det er påtrengende nødvendig. Dersom du har akutt behov for helsehjelp, kan du få dette ved nærmeste legevakt.

Refleksjonsperiode gir deg rett til å bli med i fastlegeordningen. For at du skal få dekket en del av dine utgifter til fastlege, kreves det at du har frivillig eller pliktig medlemskap av folketrygden. Du kan søke om frivillig medlemskap i folketrygden. En fastlege kan henvise deg videre til psykolog eller andre spesialisthelsetjenester, dersom du har behov for dette.

Når det gjelder tannhelse, er hovedregelen i Norge at pasienter over 20 år selv betaler for den behandlingen de trenger. Du kan søke sosialtjenesten (NAV) om stønad til nødvendig helsehjelp og tannbehandling hvis du ikke kan dekke utgiftene til dette selv.

Mindreårige (under 18 år) har rett til å nyte godt av den høyest oppnåelige helsestandard og rett til behandlingstilbud for sykdom og rehabilitering.

Arbeid og arbeidsrettet aktivitet

Refleksjonsperioden gir deg som er over 18 år en 6 måneders arbeidstillatelse. Du har altså rett til å arbeide i Norge, og kan derfor inngå en arbeidskontrakt med en eventuell arbeidsgiver. Hvis du starter i arbeid, plikter du å søke om skattekort og betale skatt av lønnen din til den norske stat. Hvis du også mottar økonomiske ytelser fra sosialtjenesten/NAV, plikter du å melde ifra til NAV om hvor mye du tjener.

Enkelte kommuner tilbyr norskopplæring til personer som er i refleksjonsperiode. Personer som bor i krisesenter i regi av ROSA-prosjektet kan få dekket sine utgifter til norskopplæring dersom kommunen de bor i ikke tilbyr dem dette gratis.

Du kan også søke NAV om arbeidsrettede tiltak. Du har ingen automatisk rett til slike tiltak, men NAV har mulighet til å innvilge deg dette etter en individuell vurdering. Arbeidsrettede tiltak kan for eksempel bestå i jobbsøkerkurs eller ulike yrkesopplæringskurs, som for eksempel hjelpepleie, renhold og manikyr.

Under refleksjonsperioden forventes det at du

Refleksjonsperiode innvilges for at du skal få nødvendig bistand og beskyttelse. For å kunne hjelpe deg på best mulig måte, er myndighetene avhengig av at du foretar noen valg og søker om ulike tjenester.

Oppgir din adresse til myndighetene

Du plikter å oppgi din adresse til myndighetene. Det er særlig viktig at utlendingsmyndighetene har din korrekte adresse. Hvis du av sikkerhetshensyn har behov for skjermet adresse, kan du søke politiet om dette. Din advokat kan forklare deg hvordan dette kan gjøres.

Dersom du flytter i løpet av refleksjonsperioden, forventes det at du melder ifra til de som bistår deg. I henhold til utlendingsloven, skal en utlending som skifter bopel mens behandling av sak etter loven pågår, gi melding om dette til politiet. Melding skal skje ved personlig fremmøte hos politiet i det tidlige eller det nye oppholdsdistriktet senest en uke etter flytting.

Stiller til obligatorisk TBC undersøkelse

Du må gjennomføre en lovpålagt tuberkuloseundersøkelse. Kontakt kommunens helsetjeneste dersom du ikke vet hvor du skal henvende deg for å få gjennomført denne undersøkelsen.

Bryter kontakten med miljøet som antas å ha utnyttet deg

Refleksjonsperioden er en ordning for deg som antas å trenge beskyttelse fra bakmenn og andre kriminelle aktører som kan ha utnyttet deg i menneskehandel. Det forventes at du forsøker å bryte alle bånd til dette miljøet i løpet av refleksjonsperioden. Du kan få råd fra din advokat, politiet eller personer du har tillit til om hvordan du kan bryte kontakten uten å sette deg selv eller din familie i unødvendig fare.

Vurderer å anmelde de som har utnyttet deg

Norske myndigheter har forpliktet seg til å bekjempe menneskehandel. Dette innebærer blant annet at politiet skal gjøre det de kan for å avdekke de som driver med menneskehandel, pågripe dem, etterforske saken og stille dem for retten.

For å kunne vurdere om og bevise at noen har begått slike forbrytelser, er politiet avhengig av at du samarbeider. Det er ønskelig at du anmelder de som har utnyttet deg, og at du forteller det du vet. Du

bestemmer selv om du vil samarbeide med politiet. Politiet er forpliktet til å ivareta din sikkerhet. Det betyr at politiet skal vurdere om ditt vitnemål vil sette deg eller dine nærmeste i alvorlig fare, og at de skal iverksette nødvendige sikkerhetstiltak hvis dette er tilfelle.

Hvis du velger å anmelde og samarbeide med politiet har du rettigheter som vitne/fornærmet i straffesak:

- Du har rett til bistandsadvokat i alle stadier av straffesaken (fra før anmeldelse til straffesaken er avgjort av påtalemyndigheten eller endelig behandlet i retten)
- Du og din advokat har rett til å få innsyn i alle dokumenter i straffesaken
- Du og din advokat har rett til en kontaktperson hos politiet som skal holde dere løpende orientert om hvordan saken utvikler seg
- Du har rett til beskyttelse fra politiet dersom politiet vurderer at du har behov for det. Beskyttelse kan innebære alt fra at du får råd om hvordan du kan ivareta egen sikkerhet, til at du blir tildelt voldsalarm, vakthold fra politiet, hemmelig adresse eller annet

Det forventes at du bruker refleksjonsperioden til å bestemme deg for om du vil samarbeide med politiet. Du kan anmelde når det passer best for deg innen refleksjonsperiodens 6 måneder. Det anbefales at du ikke venter helt til refleksjonsperioden løper ut før du anmelder.

Vurderer å returnere til ditt hjemland

Det forventes at du i løpet av refleksjonsperioden vurderer om du vil/kan reise tilbake til ditt hjemland. Det forventes at du tar imot informasjon om hva som kan tilbys deg ved en retur. Du er identifisert som et mulig offer for menneskehandel, og har derfor rett til å få bistand fra International Organization for Migration (IOM) til retur og reetablering i ditt hjemland. IOM kan gi deg detaljert informasjon om hvilket tilbud de kan gi deg.

Vurderer om det er grunnlag for å søke videre opphold i Norge

For å få innvilget midlertidig arbeids- eller oppholdstillatelse etter utløpet av refleksjonsperioden, må du ha anmeldt dine eventuelle bakmenn. Anmeldelsen må ha ført til at politiet etterforsker saken, eller at påtalemyndigheten har innledet straffeforfølgning mot bakmenn i saken. Videre kreves det at politiet bekrefter at de anser din tilstedeværelse i Norge som nødvendig for å gjennomføre etterforskningen eller straffesaken. Du må også ha brutt med miljøet bak menneskehandelen. Disse kravene er nedfelt i instruks fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, AI 2006-010.

Hvis du bestemmer deg for at du vil søke om slik midlertidig tillatelse, bør du starte arbeidet med å oppfylle vilkårene så raskt

som mulig. Når refleksjonsperioden løper ut, har du ikke lenger lovlig opphold i Norge, og en søknad om videre tillatelse vil bli avslått hvis ikke vilkårene er oppfylt. Ulovlig opphold og arbeid i riket er straffbart og kan danne grunnlag for utvisning fra Norge.

Melder fra om du velger å flytte eller reise

Refleksjonsperioden og rettighetene som følger av denne er et tilbud som du når som helst kan velge å avslutte.

Du plikter å melde fra til politiet dersom du flytter. Hvis du forsvinner, kan du bli meldt savnet fordi noen frykter at du kan ha blitt utsatt for noe kriminelt. I tillegg til å varsle politiet, anbefaler vi at du melder fra til:

- Din advokat
- Tillitspersoner eller personalet som følger deg opp der du bor

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

For informasjon
og hjelp, ring:

47 45 15 00

(Mandag – fredag kl 8-16)

KOM.pod@politiet.no

Du kan være anonym.
Vi har taushetsplikt.

